

29. dubna 1970	invaze do Kambodže s cílem paralyzovat základny NVA/VC.
18. srpna 1971	poslední australské a novozélandské jednotky opouštějí Vietnam.
30. března 1972	NVA zahajuje „velikonoční ofenzívu“ (Nguyen Hue), která trvá po větší část roku.
15. ledna 1973	Spojené státy ohlašují zastavení všech útočných pozemních operací.
27. ledna 1973	v Paříži je podepsáno příměří.
29. března 1973	poslední americké jednotky staženy.
29. dubna 1975	evakuace amerického velvyslanectví v Saigonu.
30. dubna 1975	Saigon se vzdává NVA.
polovina května 1975	Severovietnamská vláda oficiálně oznamuje, že NLF a PRG nebudou hrát v novém sjednoceném Vietnamu žádnou významnější roli.
2. července 1976	Oficiální sjednocení Severního a Jižního Vietnamu.

ORGANIZACE

Ozbrojené síly PLA

Organizační struktura PLA je komplikovaná a matoucí. Zčásti je to způsobeno tím, že přeložit vietnamské vojenské termíny do evropských jazyků je poměrně složité. Například termín *doan* znamená „skupina“ a *don* „jednotka“, ovšem oba tyto výrazy mohly označovat jednotky různé velikosti, pokud se před ně přidaly různé předpony. Aby bylo vše ještě složitější, ARVN, NVA a PLA mnohdy rozuměly pod jedním termínem různé organizační jednotky. Co pro někoho znamenalo „četa“ mohlo být pro jiného „plukem“. Mezi jednotlivými oblastmi rovněž panovaly v organizační struktuře významné rozdíly – NVA a PLA záměrně vytvářely složitá organizační schémata, aby tak došlo ke zmatení rozvědky nepřítele. Navíc síly bojující proti Vietkongu nepoužívaly jednotné hodnocení – ARVN například rozlišovala pět kategorií jednotek (plukovní kádry, prapory, mobilní roty, místní roty a místní čety) zatímco armáda USA uznávala pouze čtyři kategorie (pluky, prapory, místní roty a místní čety) a dvě z nich nazývala různými názvy. Obecně se sice většinou hovoří o hlavních a místních ozbrojených silách, ale celá situace byla mnohem složitější.

Jednotky PLA byly řízeny různými úrovněmi NLF. Ústřední výbor NLF společně s nejvyšším velením PLA řídil pluky a prapory hlavních ozbrojených sil. Tyto tzv. hlavní ozbrojené síly, neboli „tvrdé klobouky“ (*Bo Doi Chu Luc*),

byly tvořeny řádnými vojáky organizovanými do praporů (*tien doan*), pluků (*trung doan*) a později, od roku 1965, i do divizí (*su doan*). Tito vojáci byli dobře vyzbrojeni a organizováni v souladu s obecnými zvyklostmi platnými pro lehkou pěchotu. Byli poměrně vzdělaní (uměli číst a psát), měli dobrou fyzickou kondici a byli dobře vycvičeni i náležitě „indoktrinováni.“ Tyto jednotky byly ovšem s postupem času ve stále větší míře doplňovány vojáky NVA a divize i mnohé pluky spadaly pod přímé velení NVA. Hlavní ozbrojené síly byly označovány za *thoat ly*, tj. za odříznuté, což mělo vyjadřovat, že nemají žádné vazby na své okolí a jsou zcela mobilní. Jejich podporu zajišťovaly jednotky nižší úrovně a gerilové skupiny. Mnozí bojovníci hlavních ozbrojených sil se dobrovolně hlásili nebo alespoň byli vyzýváni politickými komisaři a kádry, aby se účastnili práce na polích za účelem zajištění potravin pro jednotku, v souladu s heslem hlavních sil: „*Tu luc canh sinh*“ – „Pomáháme si sami.“

Další úroveň ozbrojených sil podléhala vedení provinčních ústředních výborů. Nazývaly se regionálními ozbrojenými silami (*Bo Doi Dia Phuong*). Někdy jsou označovány i jako „teritoriální nebo mobilní ozbrojené síly“. I tyto jednotky byly někdy považovány za hlavní síly operující v praporech a rotách. Prapory mohly být nezávislé (*tieu doan co dong*) nebo tzv. soustředěné (*tieu doan tap trung*). Soustředěné prapory, někdy označované jako mobilní, byly obvykle přiřazeny k plukům, se kterými ovšem nemusely být v žádném přímém vztahu, vyjma případů, kdy byly

soustředěny dohromady kvůli nějaké konkrétní operaci.

Operace prováděné v rámci praporů a pluků se staly běžnými po roce 1965, poté, co se změnil charakter ozbrojeného boje. Prapory se obvykle skládaly z 250–500 mužů, přičemž mnohem obvyklejší byl první údaj. Za ideálních podmínek měl mít pluk asi 2 000 a prapor 600 mužů. Prapor se obvykle skládal ze tří rot, ale dvě roty bývaly také běžné. Kromě toho zde byly i nezávislé rotы místních ozbrojených sil, které podléhaly okresnímu velení. Jednalo se o poněkud zvláštní uskupení, protože se skládala z angažovaných a motivovaných příslušníků Gerilové lidové armády (GPA), kteří se vojenských operací účastnili navíc ke svému občanskému zaměstnání a kteří prováděli specializované úkoly podobné jako regionální ozbrojené síly. Organizovali i ozbrojené propagandistické mítinky ve vesnicích, které NLF prozatím nekontrolovala, a útočili na strategické cíle – osady a osoby spjaté s vládním režimem.

Roty nebyly nijak standardně organizovány: mohly se skládat z 20–100 i více mužů, přičemž běžný počet byl 40–50. Rota o počtu 20–40 mužů mohla být organizována jako četa s 2–4 družstvy. Větší rotы se skládaly z 2–4 čet. Zbraní, k jejichž obsluze bylo třeba vícečlenné obsluhy, bylo jen málo a byly obvykle součástí některé čtyř nebo fungovaly jako samostatná četa. Některé rotы se skládaly ze dvou nebo i více čet vyzbrojených lehkými zbraněmi, z nichž každá měla minomet, kulomet a případně i bezzákluzovou pušku.

Politické kádry

Politické kádry (*luc luong nong cot* nebo jednoduše „can bo“) představovaly pro vojáky západních armád vždy určitou záhadu, jednalo se ovšem o významnou součást fungování Vietkongu. Tento výraz označoval několik kategorií osob. Náborové kádry v jednotlivých okresech byly obvykle zodpovědné za přesvědčování mladých mužů a žen, aby se připojili k PLA. Politické a správní kádry působily na všech úrovních – vesnice, okres i provincie, a byly činné i v ústředních výborech a mnohých sdruženích a organizacích NLF a PRP. Mezi nimi a vojenskými kádry byl ovšem rozdíl. Vojenské kádry zastávaly pozice od asistenta velitele družstva výše a byly ekviva-

Divize PLA

1divize PLA	10. prosince 1965
2divize PLA	20. října 1965
3divize PLA	2. září 1965
5divize PLA	23. října 1965
7divize PLA	13. června 1966
9divize PLA	2. září 1965
10divize PLA	20. září 1972

Divize vznikaly mimo chronologické pořadí a v jejich číslování byly záměrně vynechány mezery. Mělo tak dojít ke zma-tení rozvědky protivníka i navození dojmu, že počet vojáků PLA je větší, než tomu ve skutečnosti bylo. Západní armády se o těchto jednotkách zmiňovaly jako o „divizích Vietkongu“. Existovaly totiž i divize NVA nesoucí některá z uvedených čísel. Jednotkám všech typů byla často přiřazována nejružnější čísla a kódová označení. (Údaje poskytl Albert Seto)

lentem poddůstojníků a důstojníků. Ve skutečnosti byli vojenskými kádry všichni v řídicích funkcích. Ovšem k tomu, aby byl někdo vybrán a povýšen, bylo zapotřebí, aby prokázal zběhlost ve vojenských záležitostech, velitelské schopnosti, dokázal motivovat ostatní a prokázal statečnost. U tohoto jedince se také předpokládaly bojové zkušenosti, alespoň základní stupeň gramotnosti a jisté morální kvality. Tím se myslelo, že voják musí dodržovat určité morální zásady a být čestný. Političtí komisaři přiřazení k jednotce byli považováni za vedoucí kádry a byli vybírání na základě svého vzdělání, angažovanosti a motivace. Výcvikové kádry byly specializovanými vojenskými instruktory, kteří byli zároveň i náležitě politicky připraveni na motivaci svých svěřenců. U kádrů se předpokládalo, že budou členy NLF nebo PRP. Socioekonomické souvislosti zde ovšem také hrály svoji roli. Pokud jedinec pocházel z rodiny velkostatkářů, intelektuálů, nebo snad dokonce měl „příliš mnoho“ vzdělání, stávalo se, že mu bylo odepřeno členství ve straně a tím i postup mezi vedoucí kádry. V případě nějakého morálního poklesku, ztráty motivace, zbabělosti v boji nebo jiných nedostatků mohl jedinec svůj statut vedoucího činitele opět ztratit.

Gerilová lidová armáda

Na okresní úrovni operovaly jednotky Gerilové lidové armády (*Dan Quan du Kich* neboli GPA) – tedy místní síly. *Dan Quan* znamená „civilní armáda“ a *du Kich* je možné přeložit jako „udeřit a utéci“. To v podstatě vystihuje situaci a odpovídá definici slova „partyzán“. Jednalo se o venkovské milice, zajišťující obranu vesnic, „farmáře ve dne a vojáky v noci“, základní stavební kameny Vietkongu. Vesničané je spíše považovali za své kolegy než za cizí vojáky, což v očích rolníka představuje významný rozdíl. GPA nebyla celistvou organizací s jednotným velením po vzoru PLA. Jednalo se o kategorii místních jednotek zodpovědných okresnímu ústřednímu výboru. Nejednalo se o součást PLA, i když v případech potřeby mohly i tyto jednotky pod velení hlavních ozbrojených sil přejít.

Vesnickou domobranu (*du Kich xa*) tvořily nezkušení mladíci, starci a fyzicky nezpůsobilí muži, kterým byla svěřena statická obrana vesnice, mnohdy z čistě psychologického důvodu. Bojové gerily (*diu Kich chien dau*) se naopak skládaly z fyzicky zdatných mladých mužů, kteří už prošli určitým výcvikem. Ti už prováděli aktivnější operace v okolí vesnic, vykonávali bezpečnostní obchůzky, kladli nástrahy nebo podnikali sporadické výpady proti místním vládním silám. Sbírali také zpravodajské informace a jejich důležitým úkolem bylo být dokonale obeznámeni s okolním terénem. Poskytovali svou podporu regionálním a hlavním ozbrojeným silám, jimž mohli posloužit jako průvodci, poskytnout informace o okolí a upozornit je na oblasti střežené vládními vojsky. Vyhledávali také místa vhodná k táboření a zajišťovali nákup potravin. S tím, jak členové těchto geril získávali zkušenosti, mohli být časem vytipováni a stát se kandidáty na postup do jednotek vyšší úrovně.

Vesnice obvykle vypadala jako dvě nebo více malých osad rozprostřených v určité nevelké oblasti. Gerily se organizovaly do buněk nebo družstev podle jednotlivých osad, což teoreticky odpovídalo asi jedné četiě o 3–4 družstvech v jedné vesnici.

Gerilové jednotky měly i další funkci a tou bylo zajišťování potravin. Jejich úkolem bylo shromažďovat potraviny pro jednotky vyšší úrovně a zároveň se postarat samy o sebe. Nepočítalo

se s tím, že by mohly spoléhat na jakoukoli podporu zvenčí, protože by tím zbytečně zatěžovaly celý systém. Při svých aktivitách si musely vystačit sami a být schopny se o sebe postarat. Tento systém samozřejmě vedl k nekontrolovatelnému výběru „válečné daně“. Gerilové jednotky se také silně angažovaly při přesvědčování vesničanů, aby Vietkongu poskytovali „dary“.

Organizace PLA a NLF byla v minulosti často popisována jako jednoduchá struktura, mající ve vesnici četny, v okrese rotu, v provincii prapor a ve větším prostoru pluk. Ovšem vesnické četny nebyly součástí okresních rot a ani tyto rotly nebyly součástí praporu operujícího v provincii: jednalo se o samostatné jednotky.

NÁBOR

Důvody toho, že se mladý muž nebo žena přidali k Vietkongu, byly stejně rozmanité a komplikované jako lidská povaha. Je ovšem možné je rozdělit do několika základních kategorií. Nejběžnějším důvodem bylo patrně zklamání z postupu saigonské vlády a podlehnutí neustálému propagandistickému tlaku ze strany NLF. Jediným kontaktem, který venkováné s vládními úřady měli, byli často pouze neomalení výběrčí daní a vojáci ARVN. Saigon byl místem, o kterém věděli pouze z doslechu. Loajalita vesničanů patřila jejich rodinám a vesnici. Přáli si jen, aby měli dostatek prostoru k farmaření a mohli nerušeně vychovávat své děti. Slova jako okres, provincie nebo národní vláda pro ně neměla vůbec žádný význam.

Četnost návštěv vládních úředníků přímo souvisela se vzdáleností vesnice od nejbližších provincionálních nebo okresních úřadů. Výběrčí daní obvykle přicházeli v doprovodu vojáků. S nimi přicházeli i aktivisté Kádrů rozvoje venkova (RDC – Rural Development Cadre. Tato organizace se původně nazývala Kádr revolučního rozvoje, ale tento název byl později pozměněn s ohledem na terminologii NLF, která zahájila „revoluční válku“). Jednalo se o skupinu 59 osob, která si sama zajišťovala svou bezpečnost. Byli to idealističtí mladí muži a ženy, většinou z velkých měst, i když někdy byli pro tyto aktivity získáváni i místní obyvatelé. Jejich úkolem bylo zůstat